

ברכות נד

משנה

ברוך שעשה נסים לאבותינו במקום הזה	הרואה מקום שנעשו בו נסים לישראל
ברוך שעקר עבודה זרה מארצנו	מקום שנעקרה ממנו עבודה זרה
ברוך שכחו וגבורתו מלא עולם	על הזיקין, ועל הזועות, ועל הרעמים, ועל הרוחות, ועל הברקים
ברוך עושה בראשית	על ההרים ועל הגבעות, ועל הימים, ועל הנהרות, ועל המדברות
ברוך שעשה את הים הגדול בזמן שרואהו לפרקים	רבי יהודה אומר הרואה את הים הגדול
ברוך הטוב והמטיב	על הגשמים, ועל בשורות טובות
ברוך דיין האמת	על בשורות רעות
ברוך שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה	בנה בית חדש, וקנה כלים חדשים
	מברך על הרעה מעין על הטובה, ועל הטובה מעין על הרעה
דוגמאות: היתה אשתו מעוברת, ואומר: יהי רצון שתלד אשתי זכר, בא בדרך ושמע קול צוחה בעיר, ואומר: יהי רצון שלא תהא בתוך ביתי מתפלל שתים, אחת בכניסתו ואחת ביציאתו	והצועק לשעבר – הרי זו תפלת שוא הנכנס לכרך
בן עזאי אומר: ארבע, שתים בכניסתו ושתיים ביציאתו, נותן הודאה על שע וצועק על העתיד	

חייב אדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה, שנאמר: ואפכת את ה' אלהיך ככל אכפך וא'. ככל אכפך - בשני יצריך, ביצר טוב וביצר הרע; וככל עפשך - אפילו הוא נוטל את נפשך, וככל מאפך - בכל ממונך. דבר אחר: בכל מאדך - בכל מדה ומדה שהוא מודד לך הוי מודה לו.

לא יקל אדם את ראשו כנגד שער המזרח, שהוא מכון כנגד בית קדשי הקדשים. ולא יכנס להר הבית במקלו, ובמנעלו, ובפונדתו, ובאבק שעל רגליו, ולא יעשנו קפנודריא; ורקיקה - מקל וחומר. כל חותמי ברכות שבמקדש היו אומרים: עד העולם. משקלקלו הצדוקים ואמרו אין עולם אלא אחד - התקינו שיהו אומרים: מן העולם ועד העולם.

והתקינו שיהא אדם שואל את שלום חברו בשם, שנאמר: (רות ב') והנה כעס כא מכית אחס ויאמר אקוצימי: ה' עמכס, ויאמרו א': יכרככ ה'; ואומר: (שופטים ו') ה' עמך זכור החי; ואומר: (משלי כ"ג) אל תכזב כי זקנה אמך; ואומר: (תהלים קי"ט) עת לעשות אלה' פפרו תורתך. רבי נתן אומר: הפרו תורתך משום עת לעשות לה'.